

AB-104017

Seat No. _____

B. Ed. (Sem. IV) Examination

August - 2020

**BED1C401 : Introduction to Educational Research
(New Course)**

Time : 2 Hours]

[Total Marks : 50

- સૂચના : (1) આપેલ પ્રશ્નોમાંથી ફક્ત ત્રણ (3) પ્રશ્નોના જવાબ આપવાના રહેશે.
 (2) પરીક્ષાનો સમયગાળો બે (02) કલાક રહેશે.
 (3) પ્રશ્ન નંબર 9 નો ઉત્તર ફરજિયાત આપવાનો રહેશે જેના ગુણ 14 રહેશે.
 (4) બાકીના 1 થી 8 પ્રશ્નોમાંથી કોઈ પણ બે પ્રશ્નોના ઉત્તર આપવાના રહેશે જેના પ્રત્યેક પ્રશ્નનાં ગુણ 18 રહેશે.

- 1 નીચેના પ્રશ્નોના ઉત્તર આશરે 500 શબ્દોમાં આપો.
 (1) શૈક્ષણિક સંશોધનનો અર્થ આપો અને તેનાં લક્ષણોની ચર્ચા કરો.
 (2) મૂળગત સંશોધન એટલે શું ? તેનું મહત્વ અને મર્યાદાઓ સમજાવો.

- 2 નીચેના ત્રણમાંથી કોઈપણ બે પ્રશ્નનો ઉત્તર આશરે 500 શબ્દોમાં આપો.
 (1) ક્રિયાત્મક સંશોધનની વ્યાખ્યા આપો અને તેના લાભ જણાવો.
 (2) શિક્ષક માટે શૈક્ષણિક સંશોધનનું મહત્વ ટૂંકમાં સમજાવો.
 (3) વ્યવહારુ સંશોધનનાં લક્ષણો ટૂંકમાં સ્પષ્ટ કરો.

- 3 નીચેના પ્રશ્નોના ઉત્તર આશરે 500 શબ્દોમાં આપો.
 (1) સારી સંશોધન સમસ્યાના માપદંડોની ચર્ચા કરો.
 (2) સંશોધનના સંદર્ભ સાહિત્યની સમીક્ષાનું મહત્વ સ્પષ્ટ કરો.

- 4 નીચેના ત્રણમાંથી કોઈપણ બે પ્રશ્નનો ઉત્તર આશરે 500 શબ્દોમાં આપો.
 (1) સંદર્ભ સાહિત્યના વિવિધ સ્ત્રોત ટૂંકમાં સમજાવો.
 (2) સારા સંશોધને પ્રસ્તાવનાં લક્ષણોની ટૂંકમાં ચર્ચા કરો.
 (3) સંશોધનના હેતુઓની રચના કરતી વખતે કઈ કાળજી રાખવી જોઈએ ?

- 5 નીચેના પ્રશ્નોના ઉત્તર આશરે 500 શબ્દોમાં આપો.
 (1) સર્વેક્ષણ પદ્ધતિના લાભાલાભ વર્ણવો.
 (2) સ્વતંત્ર ચલ અને પરતંત્ર ચલનો તફાવત સમજાવો.

AB-104017]

1

[Contd...

6 નીચેના ત્રણમાંથી કોઈપણ બે પ્રશ્નનો ઉત્તર આશરે 500 શબ્દોમાં આપો.
(1) વ્યાપવિશ્વ અને નમૂનાનો તફાવત આપો. સંભાવ્ય નમૂના પ્રયુક્તિના લાભ જણાવો.

- (2) ઉત્કલ્પનાનો અર્થ આપો અને તેના પ્રકાર ટૂંકમાં સમજાવો.
(3) ઐતિહાસિક પદ્ધતિ અને પ્રયોગ પદ્ધતિનો તફાવત જણાવો.

7 નીચેના પ્રશ્નોના ઉત્તર આશરે 500 શબ્દોમાં આપો.

- (1) ઉપકરણોની પસંદગીમાં સંશોધકે કઈ કાળજી લેવી જોઈએ ?
(2) સંશોધન અહેવાલ લેખનમાં સંશોધકે કઈ બાબતો ધ્યાનમાં રાખવી જોઈએ ?

8 નીચેના ત્રણમાંથી કોઈપણ બે પ્રશ્નનો ઉત્તર આશરે 500 શબ્દોમાં આપો.

- X (1) સંશોધન માટે ઉપકરણ રચનાનાં સોપાનો જણાવો.
(2) સંશોધન માટે માહિતી એકત્રીકરણ વખતે કઈ બાબતો ધ્યાનમાં રાખવી જોઈએ ?
(3) સંશોધન માટેની અંકશાસ્ત્રીય પ્રયુક્તિઓ જણાવો.

9 નીચેના 14 પ્રશ્નોના ટૂંકમાં ઉત્તર આપો. (બધા પ્રશ્નો ફરજિયાત)

- (1) ક્રિયાત્મક સંશોધન માટે કોઈ એક સમસ્યા શીર્ષકની રચના કરો.
(2) સંશોધનની કોઈપણ એક વ્યાખ્યા આપો.
(3) 'ક્રિયાત્મક સંશોધન' શબ્દપ્રયોગ સૌપ્રથમ કોણે કર્યો હતો ?
(4) વ્યવહારુ સંશોધનના કોઈપણ બે લાભ જણાવો.
(5) ચલની વ્યાખ્યા આપો.
(6) સંશોધન પ્રસ્તાવ એટલે શું ?
(7) નમૂનો એટલે શું ?
(8) ચલના પ્રકાર જણાવો.
(9) મૂળગત સંશોધનનાં ઉદાહરણ આપો.
(10) સંશોધનમાં નિદાન કસોટી એટલે શું ?
(11) કોઈપણ એક શૂન્ય ઉત્કલ્પનાની રચના કરો.
(12) અભિયોગ્યતા કસોટી એટલે શું ?
(13) સારી સંશોધન સમસ્યાનાં કોઈપણ બે લક્ષણો જણાવો.
(14) મૂળગત સંશોધનને બીજા કયા નામથી ઓળખવામાં આવે છે ?

ENGLISH VERSION

- Instructions :** (1) Answer only **three (3)** questions.
(2) The examination will be for **two (02)** hours.
(3) Q. No. **9** is **compulsory** and carries **14** marks.
(4) Answer any **two** questions from questions No. 1 to 8. Each question carries **18** marks.

- 1** Answer the following questions in about 500 words.
(1) Give the meaning of educational research and discuss its characteristics.
(2) What is fundamental research ? Explain its importance and limitations.
- 2** Answer any **Two** from the following three questions in about 500 words.
(1) Give definition of action research and mention its advantages.
(2) Explain in brief importance of educational research for Teacher.
(3) Clarify the characteristics of applied research in brief.
- 3** Answer the following questions in about 500 words.
(1) Discuss criteria of good research problem.
(2) Clarify importance of related literature of research.
- 4** Answer any **Two** from the following three questions in about 500 words.
(1) Explain in brief various sources of related literature.
(2) Discuss in brief the characteristics of good research proposal.
(3) What precautions should be taken to construct objectives of research ?
- 5** Answer the following questions in about 500 words.
(1) Describe merits and demerits of survey method.
(2) Elucidate difference between independent variable and dependent variable.

- 6 Answer any Two from the following three questions in about 500 words.
- (1) Give difference between population and sample. Mention advantages of probable sampling.
 - (2) Give meaning of hypothesis and explain it's types in brief.
 - (3) State the difference between historical method and experiment method.

- 7 Answer the following questions in about 500 words.
- (1) What precautions will be taken by researcher in selecting tools ?
 - (2) What aspects should researcher keep in mind in writing research report ?

- 8 Answer any Two from the following three questions in about 500 words.
- (1) Mention steps of creating research tool.
 - (2) What factors should be kept in mind while data collection for research .

(3) Mention statistical techniques for research.

- 9 Answer the following questions.(All questions are compulsory)
- (1) Construct any one title of problem for action research.
 - (2) Give any one definition of research.
 - (3) Who used the word ' action research' for the first time ?
 - (4) Mention any two merit of applied research.
 - (5) Give definition of variable.
 - (6) What is research proposal ?
 - (7) What is sample ?
 - (8) Mention the types of variable.
 - (9) Give examples of fundamental research.
 - (10) What is diagnostic test in research ?
 - (11) Construct any one null hypothesis.
 - (12) What is aptitude test ?
 - (13) Mention any two characteristics of good research problem.
 - (14) What is the other name of fundamental research ?